

3. COMUNITATS AUTÒNOMES: ACTIVITAT LEGISLATIVA

A càrrec de Belén Noguera

Llei 5/2003, de 9 d'octubre, de declaració de voluntat vital anticipada (BOJA núm. 210, de 31 d'octubre; BOE núm. 279, de 21 de novembre).

En l'exercici de les competències assumides en els art. 13.21 i 20.1 de l'Estatut d'autonomia d'Andalusia, el Parlament andalús ha aprovat la Llei 5/2003, de declaració de voluntat vital anticipada (LDVA). Amb aquesta Llei, el legislador andalús —com ja ho va fer el legislador català amb l'aprovació pel Parlament de Catalunya de la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent a la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica (DOGC núm. 3303, d'11 de gener de 2001), i altres legisladors autonòmics sobre el model de l'anterior—¹ ha intentat donar resposta al debat social suscitat entorn del dret a morir dignament i sobre l'au-

tonomia dels pacients «per poder decidir, en situacions límit, sobre el destí de la seva pròpia vida i sobre els tractaments de suport vital que els han de ser aplicats —o no—» (exposició de motius § 4 LDVA).

La Llei andalusa regula la declaració de voluntat vital anticipada o el mal anomenat, però més conegut, *testament vital*² en el marc de les previsions contingdes en el Conveni per a la protecció dels drets humans i la dignitat de l'ésser humà respecte a les aplicacions de la biologia i la medicina, de 4 d'abril de 1997, ratificat per Instrument de 7 de juliol de 1999, i que va entrar en vigor a Espanya l'1 de gener de 2000. La declaració de voluntat vital

1. La Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica va ser la pionera en la matèria. El model català va servir de base per a l'elaboració de la Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica. També sobre el model català diversos parlaments autonòmics han legislat sobre la qüestió; així: Llei 3/2001, de 28 de maig, de sanitat, de Galícia; Llei 10/2001, de 28 de juny, de salut, d'Extremadura; Llei 12/2001, de 21 de desembre, de sanitat, de l'Assemblea de Madrid; Llei 6/2002, de 15 d'abril, de salut, d'Aragó; Llei 2/2002, de 17 d'abril, de salut, de la Rioja; Llei 11/2002, de 6 de maig, de sanitat, de Navarra; Llei 7/2002, de 10 de desembre, de sanitat, de Cantàbria; Llei 7/2002, de 12 de desembre, de voluntats anticipades, del Parlament basc; Llei 1/2003, de 28 de gener, d'assistència sanitària, de València.

2. Amb relació als orígens del terme *testament vital* explica Betancor que «va néixer, literalment, el 1967 de la mà de Luis Kutner, un advocat de Chicago, qui va tenir la idea de crear un document que estigués a l'abast de tothom i on qualsevol persona pogués indicar el seu desig que se li deixés d'aplicar un tractament en cas de malaltia terminal». Quant a l'origen històric d'aquest tipus de documents, la mateixa autora el situa en els judicis de Nüremberg i en la necessitat de garantir la llibertat i, en general, els drets dels individus subjectes a experimentació. Betancor, «El testament vital», *Eguzquilore*, 9, 1995, 97-112, p. 98.

anticipada es configura com un instrument bàsic en relació amb l'exercici del dret a l'autonomia personal del pacient, que constitueix un aspecte fonamental del respecte a la dignitat de la persona —fonament de l'ordre polític i de la pau social *ex art.* 10.1 CE— i de la llibertat individual. Es tracta de garantir el dret a l'autonomia personal del pacient —usuari dels serveis sanitaris— fent possible «l'exercici del dret a decidir lliurement sobre els tractaments i les condicions en què aquests se li apliquen, en situacions de gravetat i quan el seu estat li impedeixi expressar-les personalment [...]» (exposició de motius § 9 LDVA).

L'objectiu principal de la regulació de la declaració de voluntat vital anticipada és proporcionar al pacient una via per a l'exercici «del seu dret a decidir sobre les actuacions sanitàries de què pugui ser objecte en el futur, en el supòsit que, arribat el moment, no tingui capacitat per consentir per si mateix» (art. 1 LDVA). Ara bé, la declaració de voluntat vital anticipada no és només una via que permet garantir l'exercici del dret a l'autonomia del pacient, sinó també, com s'insinua en l'exposició de motius LDVA (§ 19), un instrument fonamental en matèria de responsabilitat mèdica per al professional que s'enfronta a una situació clínica extrema, ja que, com adverteix Betancor, «no deixa de ser també una garantia per al metge davant

possibles reclamacions de parents o familiars en la seva actuació professional amb un malalt terminal o irreversible».³

La declaració de voluntat vital anticipada és un document —«manifestació escrita» (art. 2 LDVA)— d'instruccions hipotètiques que han de tenir en compte els professionals sanitaris si concorren les circumstàncies clíniques previstes en què el seu autor —el pacient— no pugui expressar personalment la seva voluntat i, per tant, consentir per si mateix l'actuació mèdica de què pugui ser objecte. Ara bé, el contingut de la declaració no es limita en la Llei exclusivament a aquestes instruccions, ja que es configura, en l'exposició de motius LDVA (§13), com un instrument ampli en el qual, d'acord amb el que preveu l'art. 3 LDVA, l'autor pot manifestar també les seves opcions personals —expressió que, en l'exposició de motius LDVA (§13), es correspon amb la història de valors de la persona—⁴ davant de determinades situacions vitals; la designació d'un representant —plenament identificat, major d'edat i amb plena capacitat d'obrar (art. 3.2, 5.2 LDVA)— que, amb acceptació prèvia,⁵ el substitueixi en els supòsits en els quals sigui procedent exercir el consentiment informat (art. 3.2 LDVA) i actuï com a interlocutor amb els professionals sanitaris; i la seva decisió sobre la donació d'òrgans en cas de mort (art. 3.3 LDVA).⁶

3. Betancor, «El testament vital», *Eguzquillore*, 9, 1995, 97-112, p. 105.

4. L'expressió dels valors personals és un element que pot contribuir a interpretar les instruccions de l'atorgant del document. Aquesta previsió està continguda també a l'art. 2.2 de la Llei 7/2002, de 12 de desembre, de voluntats anticipades del Parlament basc.

5. Segons l'art. 5.2 LDVA, si es nomena un representant, la seva acceptació és preceptiva com a requisit de la declaració. El representant pot deixar sense efecte la seva designació i revocar-ne l'acceptació davant del Registre, cas en què aquest organisme ha de comunicar tal circumstància a l'interessat perquè, si ho desitja, pugui nomenar un altre representant (art. 8.3 LDVA).

6. La previsió quant a la donació d'òrgans com a possible contingut de la declaració està continguda també a l'art. 11.1 de la Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica. Quant a les lleis autonòmiques, la referència es troba també a l'art. 9.1, 4 de la Llei foral 11/2002, de 6 de maig, de sanitat, de Navarra, i a l'art. 17.1, 2 de la Llei valenciana 1/2003, de 28 gener, d'assistència sanitària.

Quant a la capacitat exigida per atorgar la declaració, la Llei andalusa presenta novetats respecte d'altres lleis autonòmiques que, en la línia de la Llei catalana 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent a la salut i a l'autonomia del pacient, i la documentació clínica, no han previst de manera expressa la possibilitat que un menor emancipat pugui emetre la declaració.⁷ Amb bon criteri —a parer meu, per ser matèria vinculada amb els drets de la personalitat—, però diferent de l'adoptat per la legislació bàsica,⁸ la Llei andalusa, en l'intent de facilitar al màxim l'exercici de l'autonomia personal, no només reconeix capacitat al menor emancipat per emetre la declaració —en tant que pot regir la seva persona com si fos major d'edat, *ex art. 323 CC*—, sinó també a la persona incapacitada judicialment, sempre que no s'exclougui aquesta possibilitat en la resolució judicial d'incapacitació (art. 4.2, exposició de motius §14 LDVA).⁹ Per tant, qualsevol incapacitat podria, *a priori*, emetre una declaració de voluntat vital anticipada, sempre que tingui capacitat natural suficient per entendre el significat de l'acte i voler-ne els efectes. Si hi ha dubte sobre la capacitat natural de la persona incapacitada pel que fa a l'emissió de la declaració, són els

professionals sanitaris els qui han de posar els fets en coneixement del Ministeri Fiscal, perquè insti un nou procés a l'efecte de modificar l'abast de la incapacitació (art. 4.2 LDVA). Juntament amb la capacitat legal necessària, es preveuen en la Llei dos requisits addicionals de validesa de la declaració vital anticipada: la forma escrita i la inscripció del document al Registre de Voluntats Anticipades d'Andalusia (art. 5.1 LDVA).

Quant al requisit formal, el document en el qual consti la declaració de voluntat vital anticipada ha de contenir la identificació de l'autor, la seva firma, i la data i el lloc d'atorgament. En els supòsits en els quals l'atorgant no sàpiga o no pugui firmar, per alguna circumstància que s'ha d'expressar, pot ser substituït —«firmarà per ell» (art. 5.1 LDVA)— per un testimoni, la identificació del qual ha de constar. El legislador andalús ha exclòs deliberadament altres alternatives de formalització de la declaració de voluntat vital, com ara l'atorgament davant de notari o testimonis, que es preveuen expressament en la Llei catalana 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent a la salut i a l'autonomia del pacient, i la documentació clínica, i en altres que segueixen el seu model,¹⁰ amb una doble finalitat: preservar al màxim

7. És el cas de la Llei 3/2001, de 28 de maig, del Parlament de Galícia, de sanitat (art. 5.1); la Llei 12/2001, de 21 de desembre, de l'Assemblea de Madrid, de sanitat (art. 28.1); la Llei 10/2001, de 28 de juny, de l'Assemblea d'Extremadura, de salut (art. 11.5, 1.a); la Llei 6/2002, de 15 d'abril, de salut, d'Aragó (art. 15.1); la Llei 2/2002, de 17 d'abril, de salut, de la Rioja (art. 6.5.a); la Llei 7/2002, de 10 de desembre, de sanitat, de Cantàbria (art. 34.1).

8. Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica (art. 11.1).

9. Amb això, el legislador andalús sembla apartar-se del que estableix la legislació general en matèria d'efectes de la incapacitació, matèria civil per a la regulació de la qual no té competència.

10. És el cas de la Llei de sanitat gallega 3/2001, de 28 maig (art. 5.2); de la Llei de salut d'Extremadura 10/2001, de 28 de juny (art. 11.5.c); la Llei de salut d'Aragó 6/2002, de 15 d'abril (art. 15.2); de la Llei navarresa de sanitat 11/2002, de 6 de maig (art. 9.2); la Llei 7/2002, de 10 de desembre, de sanitat de Cantàbria (art. 34.2). Aquestes modalitats de formalització es preveuen

l'autonomia i la intimitat personal del pacient i facilitar l'accés de la declaració als professionals sanitaris responsables de la seva atenció (exposició de motius §15 LDVA).

L'eficàcia de la declaració de voluntat vital anticipada només està garantida si els professionals sanitaris responsables de l'atenció del malalt en tenen coneixement. A aquest efecte, la Llei crea el Registre de Voluntats Anticipades d'Andalusia, adscrit a la Conselleria de Salut, i eleva la inscripció del document en aquest Registre a requisit de validesa de la declaració (art. 9 i 5.1, exposició de motius §15 LDVA). El Registre de Voluntats Anticipades, l'organització i el funcionament del qual es regulen en el Decret 238/2004, de 18 de maig, és de consulta obligatòria per als professionals sanitaris responsables de l'atenció de les persones que no poden donar el consentiment a la intervenció mèdica en els supòsits en els quals és preceptiu (art. 9.2, exposició de motius § 16 LDVA). A aquest efecte, la disposició addicional única de la Llei modifica l'art. 6.1.ª de la Llei 2/1998, de 15 de juny, de salut, d'Andalusia i estableix que quan el pacient no estigui capacitat per prendre decisions s'haurà de tenir en compte el que disposa la declaració de voluntat anticipada (art. 6.1.ª, 2) i només és possible la presa de decisions per substitució quan «no hagi emès declaració vital anticipada» (art. 6.1.ª, 3). El Registre de Voluntats Anticipades està habilitat per la Llei per exercir una doble funció: custodiar, conservar les declaracions vitals de voluntat anticipada

i facilitar-hi l'accés dels professionals sanitaris (art. 9.1 LDVA); i verificar, a través dels funcionaris responsables del Registre, el compliment dels requisits de capacitat i forma exigits per la Llei per a la validesa del document i la personalitat de l'autor (art. 6 LDVA).

Els efectes de la declaració vital anticipada es despleguen en el moment en què, sense estar capacitat per prendre decisions o prestar el seu consentiment a la intervenció mèdica, concorren les circumstàncies previstes pel pacient al document prèviament atorgat. En aquest cas, com s'expressa a l'art. 7 LDVA, «preval sobre l'opinió i les indicacions que puguin fer els familiars, parents o, si escau, el representant designat per l'autor de la declaració i els professionals que participin en la seva atenció sanitària».

La declaració de voluntat vital anticipada és susceptible de modificació i de revocació seguint els requisits previstos a la Llei per al seu atorgament. La declaració posterior en revoca l'anterior, excepte en els supòsits en els quals la declaració posterior només atengui a la modificació d'aspectes concrets, circumstància que s'ha de manifestar expressament (art. 8.1 LDVA). A aquest efecte, a l'art. 8.2 LDVA s'adverteix que «si una persona ha atorgat una declaració de voluntat vital anticipada i posteriorment emet un consentiment informat eficaç que contraria, exceptua o matisa les instruccions que s'hi contenen, per a la situació present o el tractament en curs, preval el manifestat mitjançant el consentiment informat per a aquest procés sanitari, encara que al

també a l'art. 3.2 de la Llei basca 7/2002, de 12 de desembre, que inclou també la possibilitat de formalitzar la declaració davant del funcionari o empleat públic encarregat del Registre Basc de Voluntats Anticipades. Quant a la Llei valenciana d'assistència sanitària 1/2003, de 28 de gener, a més de recollir les modalitats de formalització esmentades —davant de notari o davant de testimonis—, a l'art. 17.3.c deixa oberta la possibilitat a qualsevol altre procediment establert legalment.

llarg d'aquest quedi en situació de no poder expressar la seva voluntat». Aquesta previsió és lògica, ja que la finalitat de la declaració vital anticipada és evitar el consentiment per substitució en els casos en què la persona «no té capacitat

per consentir per si mateixa» (art. 1 LDVA) i «no pugui expressar personalment la seva voluntat», per garantir, així, l'autonomia personal.

M. Luisa Zahino

Lleis promulgades per les comunitats autònomes durant l'any 2003

Andalusia

Llei 1/2003, de 10 d'abril, de creació de l'Institut Andalús de Recerca i Formació Agrària, Pesquera, Alimentària i de la Producció Ecològica (BOJA núm. 83, de 5 de maig).

Llei 2/2003, de 12 de maig, d'ordenació dels transports urbans i metropolitans de viatgers a Andalusia (BOJA núm. 99, de 27 de maig).

Llei 3/2003, de 25 de juny, de declaració del paratge natural d'Alborán (BOJA núm. 433, de 14 de juliol).

Llei 4/2003, de 23 de setembre, de creació de l'Agència Andalusia de l'Energia (BOJA núm. 189, d'1 d'octubre).

Llei 5/2003, de 9 d'octubre, de declaració de voluntat vital anticipada (BOJA núm. 210, de 31 d'octubre).

Llei 6/2003, de 9 d'octubre, de símbols, tractaments i registre de les entitats locals d'Andalusia (BOJA núm. 210, de 31 d'octubre).

Llei 7/2003, de 20 d'octubre, per la qual es regula la recerca a Andalusia amb preembrions humans no viables per a la fecundació *in vitro* (BOJA núm. 210, de 31 d'octubre).

Llei 8/2003, de 28 d'octubre, de la flora i la fauna silvestres (BOJA núm. 218, de 12 de novembre).

Llei 9/2003, de 6 de novembre, de creació del Col·legi Oficial de Logopedes d'Andalusia (BOJA núm. 227, de 25 de novembre).

Llei 10/2003, de 6 de novembre, reguladora dels col·legis professionals d'Andalusia (BOJA núm. 227, de 25 de novembre).

Llei 11/2003, de 24 de novembre, de protecció dels animals (BOJA núm. 237, de 10 de desembre).

Llei 12/2003, de 24 de novembre, per a la reforma de la Llei 4/1997, de 9 de juliol, de prevenció i assistència en matèria de drogues, modificada per la Llei 1/2001, de 3 de maig (BOJA núm. 237, de 10 de desembre).

Llei 13/2003, de 17 de desembre, de defensa i protecció dels consumidors i usuaris d'Andalusia (BOJA núm. 251, de 31 de desembre).

Llei 14/2003, de 22 de desembre, de cooperació internacional per al desenvolupament (BOJA núm. 251, de 31 de desembre).

Llei 15/2003, de 22 de desembre, andalusa d'universitats (BOJA núm. 251, de 31 de desembre).

Llei 16/2003, de 22 de desembre, del sistema andalús de biblioteques i centres de documentació (BOJA núm. 251, de 31 de desembre).

Llei 17/2003, de 29 de desembre, del pressupost de la Comunitat Autònoma d'Andalusia per a l'any 2004 (BOJA núm. 251, de 31 de desembre).

Llei 18/2003, de 29 de desembre, per la qual s'aproven mesures fiscals i administratives (BOJA núm. 251, de 31 de desembre).

Aragó

Llei 1/2003, d'11 de febrer, de creació de la comarca de la serra d'Albarracín (BOA núm. 21, de 21 de febrer).

Llei 2/2003, de 12 de febrer, de règim econòmic matrimonial i viduïtat (BOA núm. 22, de 24 de febrer).

Llei 3/2003, de 24 de febrer, de crèdit extraordinari per a la cobertura de danys causats per les inundacions a la conca del riu Ebre (BOA núm. 26, de 5 de març).

Llei 4/2003, de 24 de febrer, de modificació de la Llei 2/2000, de 28 de juny, del joc de la Comunitat Autònoma d'Aragó (BOA núm. 26, de 5 de març).

Llei 5/2003, de 26 de febrer, de creació de la comarca de Sobrarbe (BOA núm. 27, de 7 de març).

Llei 6/2003, de 27 de febrer, de turisme d'Aragó (BOA núm. 28, de 10 de març).

Llei 7/2003, de 12 de març, de creació de la comarca de la Comunitat de Terol (BOA núm. 32, de 19 de març).

Llei 8/2003, de 12 de març, de creació de la comarca del Baix Martín (BOA núm. 32, de 19 de març).

Llei 9/2003, de 12 de març, de foment i coordinació de la recerca, el desenvolupament i la transferència de coneixements a Aragó (BOA núm. 32, de 19 de març).

Llei 10/2003, de 14 de març, de modificació del Text refós de la Llei del president i del Govern d'Aragó (BOA núm. 33, de 21 de març. Derogada per la Llei 26/2003, de 30 de desembre).

Llei 11/2003, de 19 de març, de protecció animal a la Comunitat Autònoma d'Aragó (BOA núm. 35, de 26 de març).

Llei 12/2003, de 24 de març, de creació de la comarca de Bajo Aragón - Caspe / Baix Aragó - Casp (BOA núm. 35, de 26 de març).

Llei 13/2003, de 24 de març, de creació de la comarca del Jiloca (BOA núm. 35, de 26 de març).

Llei 14/2003, de 24 de març, de reforma de la Llei 17/2001, de 29 d'octubre, sobre la Plataforma Logística de Saragossa (BOA núm. 36, de 28 de març).

Llei 15/2003, de 24 de març, de reforma de la Llei 30/2002, de 17 de desembre, de protecció civil i emergències d'Aragó (BOA núm. 36, de 28 de març).

Llei 16/2003, de 24 de març, sobre publicitat institucional (BOA núm. 43, d'11 d'abril).

Llei 17/2003, de 24 de març, per la qual es regula l'organització dels ensenyaments artístics superiors a Aragó (BOA núm. 43, d'11 d'abril).

Llei 18/2003, d'11 de juliol, sobre designació de senadors en representació de la Comunitat Autònoma d'Aragó (BOA núm. 85, de 12 de juliol).

Llei 19/2003, de 18 de juliol, de deute de la Comunitat Autònoma d'Aragó destinat a finançar les operacions de capital que figuren en la pròrroga del pressupost de la Comunitat Autònoma d'Aragó de 2002 (BOA núm. 89, de 21 de juliol).

Llei 20/2003, de 18 de juliol, de modificació del Text refós de la Llei del president del Govern i del Govern d'Aragó i del Text refós de la Llei de l'Administració de la Comunitat Autònoma d'Aragó, en relació amb la regulació del vicepresident i dels viceconsellers (BOA núm. 89, de 21 de juliol).

Llei 21/2003, de 24 d'octubre, de pressupostos de la Comunitat Autònoma d'Aragó per a l'any 2003 (BOA núm. 130, de 29 d'octubre).

Llei 22/2003, de 24 d'octubre, de crèdit extraordinari per a la cobertura de danys causats per inundacions i altres fenòmens meteorològics en determinats àmbits del territori de la Comunitat Autònoma d'Aragó (BOA núm. 131, de 31 d'octubre).

Llei 23/2003, de 23 de desembre, de creació de l'Institut Aragonès de Gestió Ambiental (BOA núm. 156, de 31 de desembre).

Llei 24/2003, de 26 de desembre, de mesures urgents de política d'habitatge

protegit (BOA núm. 156, de 31 de desembre).

Llei 25/2003, de 30 de desembre, de pressupostos de la Comunitat Autònoma d'Aragó per a l'any 2004 (BOA núm. 156, de 31 de desembre).

Llei 26/2003, de 30 de desembre, de mesures tributàries i administratives (BOA núm. 156, de 31 de desembre).

Astúries

Llei 1/2003, de 24 de febrer, de serveis socials (BOPA núm. 56, de 8 de març).

Llei 2/2003, de 17 de març, de mitjans de comunicació social (BOPA núm. 69, de 24 de març).

Llei 3/2003, de 24 de març, de la Sindicatura de Comptes (BOPA núm. 78, de 3 d'abril).

Llei 4/2003, de 24 de març, de declaració del Parc Natural de Ponga (BOPA núm. 78, de 3 d'abril).

Llei 5/2003, de 30 de desembre, de pressupostos generals per a 2004 (BOPA núm. 301, de 31 de desembre).

Llei 6/2003, de 30 de desembre, de mesures pressupostàries, administratives i fiscals (BOPA núm. 301, de 31 de desembre).

Canàries

Llei 1/2003, de 24 de gener, de modificació de la Llei 8/1997, de 9 de juliol, canària de l'esport (BOC núm. 26, de 7 de febrer).

Llei 2/2003, de 30 de gener, d'habitatge de Canàries (BOC núm. 27, de 10 de febrer).

Llei 3/2003, de 12 de febrer, de l'Estatut dels consumidors i usuaris de la Comunitat Autònoma de Canàries (BOC núm. 34, de 19 de febrer).

Llei 4/2003, de 28 de febrer, d'associacions de Canàries (BOC núm. 47, de 10 de març).

Llei 5/2003, de 6 de març, per a la regulació de les parelles de fet a la Comunitat Autònoma de Canàries (BOC núm. 54, de 19 de març).

Llei 6/2003, de 6 de març, de declaració del barranc de Veneguera com a espai natural protegit (BOC núm. 54, de 19 de març).

Llei 7/2003, de 20 de març, d'eleccions al Parlament de Canàries (BOC núm. 57, de 24 de març).

Llei 8/2003, de 3 d'abril, de beques i ajuts als estudis universitaris (BOC núm. 73, de 15 d'abril).

Llei 9/2003, de 3 d'abril, de mesures tributàries i de finançament de les hisendes territorials canàries (BOC núm. 74, de 16 d'abril).

Llei 10/2003, de 3 d'abril, reguladora de la llicència comercial específica (BOC núm. 77, de 23 d'abril).

Llei 11/2003, de 4 d'abril, sobre consells socials i coordinació del sistema universitari de Canàries (BOC núm. 72, de 14 d'abril).

Llei 12/2003, de 4 d'abril, del Servei Canari d'Ocupació (BOC núm. 80, de 28 d'abril).

Llei 13/2003, de 4 d'abril, d'educació i formació permanent de persones adultes de Canàries (BOC núm. 79, de 25 d'abril).

Llei 14/2003, de 8 d'abril, de ports de Canàries (BOC núm. 80, de 28 d'abril).

Llei 15/2003, de 8 d'abril, de mediació familiar (BOC núm. 85, de 6 de maig).

Llei 16/2003, de 8 d'abril, de prevenció i protecció integral de les dones contra la violència de gènere (BOC núm. 86, de 7 de maig).

Llei 17/2003, de 10 d'abril, de pesca de Canàries (BOC núm. 77, de 23 d'abril).

Llei 18/2003, d'11 d'abril, de cambres de comerç, indústria i navegació de Canàries (BOC núm. 86, de 7 de maig).

Llei 19/2003, de 14 d'abril, per la qual s'aproven les directrius d'ordenació general i les directrius d'ordenació del turisme de Canàries (BOC núm. 73, de 15 d'abril).

Llei 20/2003, de 28 d'abril, de l'himne de Canàries (BOC núm. 83, de 2 de maig).

Llei 21/2003, de 20 d'octubre, d'alienació gratuïta, a favor de l'Ajuntament de Puntallana, d'una parcel·la situada en el terme municipal de Puntallana, al costat de la carretera C-830 al seu pas pel nucli del municipi esmentat, de 3.005 m² de superfície, per a l'execució del mercat ambulant municipal i la botega comarcal (BOC núm. 210, de 28 d'octubre).

Llei 22/2003, de 30 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat

Autònoma de Canàries per a 2004 (BOC núm. 254, de 31 de desembre).

Cantàbria

Llei 1/2003, de 18 de març, de creació del Servei Càntabre d'Ocupació (BOC núm. 58, de 26 de març).

Llei 2/2003, de 23 de juliol, d'establiment de mesures cautelars urbanístiques en l'àmbit del litoral i creació de la Comissió Regional d'Ordenació del Territori i Urbanisme (BOC núm. 146, de 31 de juliol).

Llei 3/2003, de 30 de desembre, de presupostos generals de la Comunitat Autònoma de Cantàbria per a l'any 2004 (BOC núm. 251, de 31 de desembre).

Llei 4/2003, de 30 de desembre, de mesures administratives i fiscals (BOC núm. 251, de 31 de desembre).

Castella-la Manxa

Llei 1/2003, de 17 de gener, de modificació de la Llei 2/1998, de 4 de juny, d'ordenació del territori i de l'activitat urbanística (DOCM núm. 10, de 27 de gener; correcció d'errades: DOCM núm. 50, de 8 d'abril).

Llei 2/2003, de 30 de gener, del Servei Públic d'Ocupació de Castella-la Manxa (DOCM núm. 20, de 17 de febrer).

Llei 3/2003, de 23 de febrer, de cooperació internacional per al desenvolupament (DOCM núm. 28, de 28 de febrer).

Llei 4/2003, de 27 de febrer, d'ordenació dels serveis jurídics de l'Administra-

ció de la Junta de Comunitats de Castella-la Manxa (DOCM núm. 34, de 12 de març; correcció d'errades: DOCM núm. 50, de 8 d'abril).

Llei 5/2003, de 27 de febrer, per la qual es declara el Parc Natural del Barranc del Río Dulce (DOCM núm. 34, de 12 de març).

Llei 6/2003, de 13 de març, de modificació de la Llei 5/1998, de taxes per inspeccions i controls sanitaris d'animals i els seus productes (DOCM núm. 43, de 28 de març).

Llei 7/2003, de 13 de març, del Consell Social de la Universitat de Castella-la Manxa (DOCM núm. 43, de 28 de març).

Llei 8/2003, de 20 de març, de la vinya i el vi de Castella-la Manxa (DOCM núm. 50, de 8 d'abril).

Llei 9/2003, de 20 de març, de les vies pecuàries de Castella-la Manxa (DOCM núm. 50, de 8 d'abril).

Llei 10/2003, de 20 de març, de modulació d'ajuts agraris a Castella-la Manxa (DOCM núm. 63, de 5 de juny).

Llei 11/2003, de 25 de setembre, del Govern i del Consell Consultiu de Castella-la Manxa (DOCM núm. 143, de 6 d'octubre).

Llei 12/2003, de 6 de novembre, sobre modificació parcial de la Llei 1/1995, de 2 de març, de l'esport a Castella-la Manxa (DOCM núm. 164, de 21 de novembre).

Llei 13/2003, d'11 de desembre, de modificació de la Llei 4/1997, de 10 de juliol, de caixes d'estalvis de Castella-

la Manxa (DOCM núm. 179, de 22 de desembre).

Llei 14/2003, de 18 de desembre, de pres-supostos generals de la Junta de Comunitats de Castella-la Manxa per a l'any 2004 (DOCM núm. 182, de 29 de desembre).

Llei 15/2003, de 22 de desembre, de mesures tributàries de la Junta de Comunitats de Castella-la Manxa (DOCM núm. 182, de 29 de desembre).

Castella i Lleó

Llei 1/2003, de 3 de març, d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes a Castella i Lleó (BOCL núm. 46 suplement, de 7 de març).

Llei 2/2003, de 28 de març, de l'esport de Castella i Lleó (BOCL núm. 65, de 4 d'abril).

Llei 3/2003, de 28 de març, d'universitats de Castella i Lleó (BOCL núm. 65, de 4 d'abril).

Llei 4/2003, de 28 de març, de creació del Col·legi Professional d'Enginyers en Informàtica de Castella i Lleó (BOCL núm. 65 suplement, de 4 d'abril).

Llei 5/2003, de 3 d'abril, d'atenció i protecció a les persones grans de Castella i Lleó (BOCL núm. 67, de 8 d'abril).

Llei 6/2003, de 3 d'abril, reguladora de l'assistència jurídica de la Comunitat de Castella i Lleó (BOCL núm. 67, de 8 d'abril).

Llei 7/2003, de 8 d'abril, de reforma de la Llei 5/2001, de 4 de juliol, de caixes

d'estalvis de Castella i Lleó (BOCL núm. 71 suplement, de 14 d'abril).

Llei 8/2003, de 8 d'abril, sobre drets i deures de les persones en relació amb la salut (BOCL núm. 71, de 14 d'abril).

Llei 9/2003, de 8 d'abril, de coordinació de policies locals de Castella i Lleó (BOCL núm. 71, de 14 d'abril).

Llei 10/2003, de 8 d'abril, de creació del Servei Públic d'Ocupació de Castella i Lleó (BOCL núm. 71, de 14 d'abril).

Llei 11/2003, de 8 d'abril, de prevenció ambiental de Castella i Lleó (BOCL núm. 71, de 14 d'abril).

Llei 12/2003, de 3 d'octubre, de reforma de la Llei 13/2002, de 15 de juliol, de fundacions de Castella i Lleó (BOCL núm. 195 suplement, de 8 d'octubre).

Llei 13/2003, de 23 de desembre, de mesures econòmiques, fiscals i administratives (BOCL núm. 252, de 30 de desembre).

Llei 14/2003, de 23 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat de Castella i Lleó per a l'any 2004 (BOCL núm. 252, de 30 de desembre).

Extremadura

Llei 1/2003, de 27 de febrer, de cooperació per al desenvolupament (DOE núm. 33, de 18 de març).

Llei 2/2003, de 13 de març, de la convivència i el lleure d'Extremadura (DOE núm. 35, de 22 de març).

Llei 3/2003, de 13 de març, sobre participació institucional dels agents socials

més representatius (DOE núm. 35, de 22 de març).

Llei 4/2003, de 20 de març, d'estadística de la Comunitat Autònoma d'Extremadura (DOE núm. 42, de 8 d'abril).

Llei 5/2003, de 20 de març, de parelles de fet de la Comunitat Autònoma d'Extremadura (DOE núm. 42, de 8 d'abril).

Llei 6/2003, d'11 de setembre, de reforma de l'art. 44.1 del Reglament de l'Assemblea d'Extremadura (DOE núm. 109, de 16 de setembre).

Llei 7/2003, de 19 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma d'Extremadura per a 2004 (DOE núm. 4, de 29 de desembre).

Galícia

Llei 1/2003, de 9 de maig, dels consells socials del sistema universitari de Galícia (DOG núm. 104, de 30 de maig).

Llei 2/2003, de 22 de maig, del Consell Galleg d'Universitats (DOG núm. 106, de 3 de juny).

Llei 3/2003, de 19 de juny, de cooperació per al desenvolupament (DOG núm. 128, de 3 de juliol).

Llei 4/2003, de 29 de juliol, d'habitatge de Galícia (DOG núm. 151, de 6 d'agost).

Llei 5/2003, de 27 d'octubre, per la qual es declara l'extinció de l'escala específica creada per la disposició transitòria cinquena de la Llei 4/1988, de 26 de maig, de la funció pública de Galícia (DOG núm. 217, de 7 de novembre).

Llei 6/2003, de 9 de desembre, de taxes, preus i exaccions reguladores de la Comunitat Autònoma de Galícia (DOG núm. 240, d'11 de desembre).

Llei 7/2003, de 9 de desembre, d'ordenació sanitària de Galícia (DOG núm. 237, de 5 de desembre).

Llei 8/2003, de 23 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de Galícia per a l'any 2004 (DOG núm. 251, de 29 de desembre).

Llei 9/2003, de 23 de desembre, de mesures tributàries i administratives (DOG núm. 251, de 29 de desembre).

Llei 10/2003, de 26 de desembre, sobre l'accés a l'entorn de les persones amb discapacitat acompanyades de gossos d'assistència (DOG núm. 253, de 31 de desembre).

Illes Balears

Llei 1/2003, de 20 de març, de cooperatives de les Illes Balears (BOIB núm. 42, de 29 de març).

Llei 2/2003, de 20 de març, d'organització institucional del sistema universitari de les Illes Balears (BOIB núm. 42, de 29 de març).

Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 44, de 3 d'abril).

Llei 4/2003, de 26 de març, de museus de les Illes Balears (BOIB núm. 44, de 3 d'abril).

Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears (BOIB núm. 64, de 8 de maig).

Llei 6/2003, de 8 de juliol, de modificació de la *Llei 14/2001*, de 29 d'octubre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de serveis socials i Seguretat Social (BOIB núm. 99, de 10 de juliol).

Llei 7/2003, de 22 d'octubre, per la qual es deroga la *Llei 7/2001*, de 23 d'abril, de l'impost sobre les estades turístiques d'allotjament, destinat a la dotació del fons per a la millora de l'activitat turística i la preservació del medi ambient (BOIB núm. 148, de 25 d'octubre).

Llei 8/2003, de 25 de novembre, de mesures urgents en matèria d'ordenació territorial i urbanisme a les Illes Balears (BOIB núm. 168, de 4 de desembre).

Llei 9/2003, de 22 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2004 (BOIB núm. 179 extraordinari, de 29 de desembre).

Llei 10/2003, de 22 de desembre, de mesures tributàries i administratives (BOIB núm. 179 extraordinari, de 29 de desembre).

La Rioja

Llei 1/2003, de 3 de març, de l'Administració local de La Rioja (BOR núm. 30, d'11 de març).

Llei 2/2003, de 3 de març, del Servei d'Ocupació de la Rioja (BOR núm. 32, de 15 de març).

Llei 3/2003, de 3 de març, d'organització del sector públic de la Comunitat Autònoma de La Rioja (BOR núm. 32, de 15 de març).

Llei 4/2003, de 26 de març, de conservació d'espais naturals de La Rioja (BOR núm. 39, d'1 d'abril).

Llei 5/2003, de 6 de març, reguladora de la xarxa d'itineraris verds de La Rioja (BOR núm. 40, de 3 d'abril).

Llei 6/2003, de 26 de març, del Consell Social de la Universitat de La Rioja (BOR núm. 40, de 3 d'abril).

Llei 7/2003, de 26 de març, d'inserció sociolaboral (BOR núm. 40, de 3 d'abril).

Llei 8/2003, de 28 d'octubre, del Govern i incompatibilitats dels seus membres (BOR núm. 140, de 13 de novembre).

Llei 9/2003, de 19 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de La Rioja per a l'any 2004 (BOR núm. 160, de 30 de desembre).

Llei 10/2003, de 19 de desembre, de mesures fiscals i administratives per a l'any 2004 (BOR núm. 160, de 30 de desembre).

Madrid

Llei 1/2003, d'11 de febrer, de modificació de la *Llei 1/1999*, de 12 de març, d'ordenació del turisme de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 48, de 26 de febrer).

Llei 2/2003, d'11 de març, d'Administració local de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 65, de 18 de març).

Llei 3/2003, d'11 de març, per al desenvolupament del pacte local (BOCM núm. 65, de 18 de març).

Llei 4/2003, d'11 de març, de caixes d'estalvis de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 65, de 18 de març).

Llei 5/2003, de 20 de març, de residus de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 76, de 31 de març).

Llei 6/2003, de 20 de març, de l'impost sobre el dipòsit de residus (BOCM núm. 76, de 31 de març).

Llei 7/2003, de 20 de març, de modificació de la *Llei 6/1994*, de 28 de juny, de creació del parc regional entorn dels eixos dels cursos baixos dels rius Manzanares i Jarama (BOCM núm. 76, de 31 de març).

Llei 8/2003, de 26 de març, de modificació de la *Llei 15/1994*, de 28 de desembre, de l'esport de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 79, de 3 d'abril).

Llei 9/2003, de 26 de març, del règim sancionador en matèria d'habitatges protegits de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 79, de 3 d'abril).

Llei 10/2003, de 26 de març, de modificació de la *Llei del Parc Regional de la Cuenca Alta del Manzanares* i de la *Junta Rectora del Parc Natural de la Cumbre, Circo y Lagunas de Peñalara* (BOCM núm. 79, de 3 d'abril).

Llei 11/2003, de 27 de març, de serveis socials de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 88, de 14 d'abril).

Llei 12/2003, de 26 d'agost, de reforma de la *Llei 11/1986*, de 16 de desembre,

electoral de la Comunitat de Madrid (BOCM núm. 203, de 27 d'agost).

Llei 13/2003, de 23 de desembre, de pròrroga de determinades mesures fiscals vigents a la Comunitat de Madrid el 2003 (BOCM núm. 310, de 30 de desembre).

Múrcia

Llei 1/2003, de 28 de març, de creació del Col·legi Professional d'Educadors Socials de la Regió de Múrcia (BORM núm. 86, de 14 d'abril).

Llei 2/2003, de 28 de març, pel qual es declara la serra de El Carche com a parc regional (BORM núm. 86, de 14 d'abril).

Llei 3/2003, de 10 d'abril, del Sistema de Serveis Socials de la Regió de Múrcia (BORM núm. 99, de 2 de maig).

Llei 4/2003, de 10 d'abril, de regulació dels tipus aplicables en l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats als habitatges aollits al Pla d'habitatge jove de la Regió de Múrcia (BORM núm. 99, de 2 de maig).

Llei 5/2003, de 10 d'abril, de modificació de la *Llei 3/1998*, d'1 de juliol, de caixes d'estalvis de la Regió de Múrcia (BORM núm. 99, de 2 de maig).

Llei 6/2003, de 12 de novembre, dels consells reguladors (BORM núm. 278, d'1 de desembre).

Llei 7/2003, de 12 de novembre, de caça i pesca fluvial de la Regió de Múrcia (BORM núm. 284, de 10 de desembre).

Llei 8/2003, de 21 de novembre, d'establiment d'una deducció autonòmica en l'impost sobre successions i donacions per a les adquisicions *mortis causa* per descendents i adoptats menors de vint-i-un anys (BORM núm. 284, de 10 de desembre).

Llei 9/2003, de 23 de desembre, de cambres oficials de comerç, indústria i navegació de la Regió de Múrcia (BORM núm. 301, de 31 de desembre).

Llei 10/2003, de 23 de desembre, de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma de la Regió de Múrcia per a l'any 2004 (BORM núm. 301, de 31 de desembre. Correcció d'errades: BORM núm. 18, de 23 de gener de 2004).

Navarra

Llei foral 1/2003, de 14 de febrer, per la qual s'aprova l'atorgament d'aval de la Comunitat Foral de Navarra a favor del Club Atlético Osasuna (BON núm. 23, de 21 de febrer).

Llei foral 2/2003, de 14 de febrer, per la qual s'estableixen mesures d'índole retributiva en relació amb el personal al servei de les administracions públiques de Navarra i dels pensionistes dels seus monts de pietat (BON núm. 23, de 21 de febrer).

Llei foral 3/2003, de 14 de febrer, per la qual s'afegeix una nova disposició addicional a la Llei foral 1/2002, de 7 de març, d'infraestructures agrícoles (BON núm. 23, de 21 de febrer).

Llei foral 4/2003, de 14 de febrer, de mesures relatives al personal al servei de les administracions públiques de Navarra (BON núm. 23, de 21 de febrer).

Llei foral 5/2003, de 14 de febrer, de creació del Col·legi Oficial de Protètics Dentals de Navarra (BON núm. 23, de 21 de febrer).

Llei foral 6/2003, de 14 de febrer, de prevenció del consum de tabac, de protecció de l'aire respirable i de la promoció de la salut en relació amb el tabac (BON núm. 23, de 21 de febrer).

Llei foral 7/2003, de 14 de febrer, de turisme (BON núm. 23, de 21 de febrer).

Llei foral 8/2003, de 24 de febrer, de concessió de divuit crèdits extraordinaris per un import global de 6.487.105 euros i de tres suplementes de crèdit per un import de 1.156.720 euros per atendre insuficiències pressupostàries als departaments de Presidència, Justícia i Interior, Economia i Hisenda, Administració Local, Educació i Cultura, Salut i Benestar Social, Esport i Joventut del Govern de Navarra, així com altres mesures amb efectes pressupostaris (BON núm. 26, de 28 de febrer).

Llei foral 9/2003, de 24 de febrer, per la qual es declara d'utilitat pública i s'aprova la desafectació de 38.092 metres quadrats de terreny comunal pertanyent a l'Ajuntament de Mendavia (BON núm. 26, de 28 de febrer).

Llei foral 10/2003, de 5 de març, sobre règim transitori dels drets passius del personal funcionari dels monts de pietat de les administracions públiques de Navarra (BON núm. 32, de 14 de març).

Llei foral 11/2003, de 7 de març, d'ajuts extraordinaris a les pensions de viduïtat (BON núm. 32, de 14 de març).

Llei foral 12/2003, de 7 de març, de modificació de la Llei foral 22/2002, de 2 de juliol, per a l'adopció de mesures integrals contra la violència sexista (BON núm. 32, de 14 de març).

Llei foral 13/2003, de 17 de març, de comptes generals de Navarra de 2001 (BON núm. 35, de 21 de febrer).

Llei foral 14/2003, de 17 de març, per la qual es deroga l'art. 14.4 de la Llei foral 11/2000, de 16 de novembre, de sanitat animal (BON núm. 35, de 21 de febrer).

Llei foral 15/2003, de 17 de març, per la qual es modifica la Llei foral 11/2000, de 16 de novembre, de sanitat animal, i s'estableixen mesures de foment per al trasllat d'explotacions (BON núm. 35, de 21 de febrer).

Llei foral 16/2003, de 17 de març, de modificació parcial de diversos impostos i altres mesures tributàries (BON núm. 38, de 28 de març).

Llei foral 17/2003, de 17 de març, de desenvolupament rural de Navarra (BON núm. 35, de 21 de febrer).

Llei foral 18/2003, de 25 de març, per la qual es concedeix un crèdit extraordinari per import de 5.100.000 euros, per atendre les necessitats del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Alimentació, en matèria d'ajuts excepcionals per a la reparació, per part d'entitats locals i comunitats de regants, d'infraestructures agràries de titularitat pública danyades per inundacions extraordinàries (BON núm. 35, de 21 de febrer).

Llei foral 19/2003, de 25 de març, per la qual s'estableixen mesures a favor dels afectats per les inundacions produïdes a

la Comunitat Foral de Navarra durant el mes de febrer d'aquest any (BON núm. 41, de 2 d'abril).

Llei foral 20/2003, de 25 de març, de famílies nombroses (BON núm. 41, de 2 d'abril).

Llei foral 21/2003, de 25 de març, de modificació de la Llei foral 26/2002, de 2 de juliol, de mesures per a la millora dels ensenyaments no universitaris (BON núm. 41, de 2 d'abril).

Llei foral 22/2003, de 25 de març, de modificació de la Llei foral 4/1988, d'11 de juliol, sobre barreres físiques i sensorials (BON núm. 41, de 2 d'abril).

Llei foral 23/2003, de 4 d'abril, per la qual s'estableix un sistema de compensació econòmica als ajuntaments de Navarra que abonin als seus membres retribucions o assistències per a l'exercici dels seus càrrecs (BON núm. 45, d'11 d'abril).

Llei foral 24/2003, de 4 d'abril, de símbols de Navarra (BON núm. 45, d'11 d'abril).

Llei foral 25/2003, de 4 d'abril, de modificació de la Llei foral 17/2001, de 12 de juliol, reguladora del comerç a Navarra (BON núm. 45, d'11 d'abril).

Llei foral 26/2003, de 4 d'abril, per la qual s'estableixen increments al complement específic del personal dels estaments sanitaris, nivells B, C, D i E del Departament de Salut i els seus organismes autònoms (BON núm. 45, d'11 d'abril).

Llei foral 27/2003, de 4 d'abril, per la qual es regula la composició del Consell Navarrès Assessor de Comerç Minorista (BON núm. 45, d'11 d'abril).

Llei foral 28/2003, de 4 d'abril, de modificació de la Llei foral 1/1993, de 17 de febrer, de creació del Consell Navarrès de Medi Ambient (BON núm. 45, d'11 d'abril).

Llei foral 29/2003, de 4 d'abril, per la qual es modifica parcialment la Llei foral 11/2002, de 6 de maig, sobre els drets del pacient a les voluntats anticipades, a la informació i a la documentació (BON núm. 45, d'11 d'abril).

Llei foral 30/2003, de 4 d'abril, de modificació dels art. 35 i 43 del Text refós de la Llei foral de cossos de policia de Navarra, aprovat pel Decret foral legislatiu 213/2002, de 14 d'octubre (BON núm. 45, d'11 d'abril).

Llei foral 31/2003, de 17 de juny, de creació del Departament de Cultura i Turisme (BON núm. 76, de 18 de juny).

Llei foral 32/2003, de 30 d'octubre, per la qual es concedeix un crèdit extraordinari de 1.141.585,80 euros com a subvenció als partits polítics per al finançament de les despeses electorals de les eleccions al Parlament de Navarra de 2003 (BON núm. 142, de 7 de novembre).

Llei foral 33/2003, de 10 de desembre, de redelimitació de la Reserva Natural de Larra i la seva zona perifèrica de protecció (BON núm. 159, de 17 de desembre).

Llei foral 34/2003, de 30 de desembre, de pressupostos generals de Navarra per a l'exercici de l'any 2004 (BON núm. 165, de 31 de desembre).

Llei foral 35/2003, de 30 de desembre, de modificació de diversos impostos i altres mesures tributàries (BON núm. 165, de 31 de desembre).

País Valencià

Llei 1/2003, de 28 de gener, de drets i informació al pacient de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 4430, de 31 de gener).

Llei 2/2003, de 28 de gener, de consells socials de les universitats públiques valencianes (DOGV núm. 4430, de 31 de gener).

Llei 3/2003, de 6 de febrer, d'ordenació sanitària de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 4440, de 14 de febrer).

Llei 4/2003, de 26 de febrer, d'espectacles públics, activitats recreatives i establiments públics (DOGV núm. 4454, de 6 de març).

Llei 5/2003, de 28 de febrer, de modificació de l'art. 18 de la Llei 6/1998, de 22 de juny, d'ordenació farmacèutica de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 4454, de 6 de març).

Llei 6/2003, de 4 de març, de ramaderia de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 4455, de 7 de març).

Llei 7/2003, de 20 de març, de publicitat institucional de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 4468, de 27 de març).

Llei 8/2003, de 24 de març, de cooperatives de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 4468, de 27 de març).

Llei 9/2003, de 2 d'abril, de la Generalitat, per a la igualtat entre dones i homes (DOGV núm. 4474, de 4 d'abril).

Llei 10/2003, de 3 d'abril, de la Generalitat, de modificació del Text refós de la

Llei sobre caixes d'estalvis (DOGV núm. 4476, de 8 d'abril).

Llei 11/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre l'Estatut de les persones amb discapacitat (DOGV núm. 4479, d'11 d'abril).

Llei 12/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre gossos d'assistència per a persones amb discapacitats (DOGV núm. 4479, d'11 d'abril).

Llei 13/2003, de 10 d'abril, de creació del Col·legi Oficial de Psicòlegs de la Comunitat Valenciana, per segregació del Col·legi Oficial de Psicòlegs d'àmbit nacional (DOGV núm. 4479, d'11 d'abril).

Llei 14/2003, de 10 d'abril, de patrimoni de la Generalitat Valenciana (DOGV núm. 4479, d'11 d'abril).

Llei 15/2003, de 24 de novembre, de creació del Col·legi Oficial d'Educadors i Educadores Socials de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 4639, de 27 de novembre).

Llei 16/2003, de 17 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera, i d'organització de la Generalitat Valenciana (DOGV núm. 4654, de 19 de desembre).

Llei 17/2003, de 30 de desembre, de pressupostos de la Generalitat Valenciana per a l'exercici 2004 (DOGV núm. 4661, de 31 de desembre).

Decret legislatiu 1/2003, d'1 d'abril, del Consell de la Generalitat, pel qual s'a-

prova el Text refós de la Llei sobre drogodependències i altres trastorns addictius (DOGV núm. 4473, de 3 d'abril).

País Basc

Llei 1/2003, de 28 de març, de modificació de la Llei d'eleccions al Parlament Basc en relació amb la designació d'interventors i apoderats (BOPV núm. 72, de 10 d'abril).

Llei 2/2003, de 7 de maig, reguladora de les parelles de fet (BOPV núm. 100, de 23 de maig).

Llei 3/2003, de 7 de maig, de modificació de la Llei de caixes d'estalvis de la Comunitat Autònoma d'Euskadi (BOPV núm. 90, de 10 de maig).

Llei 4/2003, de 25 de juny, de modificació de la Llei contra l'exclusió social (BOPV núm. 137, de 14 de juliol).

Llei 5/2003, de 15 de desembre, de l'Autoritat del Transport d'Euskadi (BOPV núm. 251, de 24 de desembre).

Llei 6/2003, de 22 de desembre, d'Estatut de les persones consumidores i usuàries (BOPV núm. 254, de 30 de desembre).

Llei 7/2003, de 22 de desembre, de creació del Col·legi d'Educadores i Educadors Socials del País Basc (BOPV núm. 254, de 30 de desembre).

Llei 8/2003, de 22 de desembre, del procediment d'elaboració de les disposicions de caràcter general (BOPV núm. 254, de 30 de desembre).